

**Základní škola a Mateřská
škola Provodov – Šonov,
okres Náchod**
Provodov 6

Titulní stránka Prevent. programu.docx
549 08 Provodov Šonov

www.zsprovodovsonov.cz

tel: + 420 725 874 611

Preventivní program základní školy

Školní rok 2023/2024

Zpracovala Mgr. Eva Marková

1. Úvod

Dnešní doba je specifická tím, že nabízí širokou škálu pohledů na život, rodinu, výchovu, způsoby trávení volného času a mnoho dalších oblastí. Jsou také mnohdy smazávány dříve platné životní hodnoty a pravidla, což vede k dezorientaci a chaosu lidí. Tato skutečnost má velký dopad především na děti. Těm chybí vlastní zkušenost a nadhled, aby dokázaly správně vyhodnotit různé situace. Proto vnímáme školu jako velice důležité místo, kde se realizuje nejen vzdělávací proces, ale i výchovný.

Naším **vzdělávacím cílem** je, aby si žák osvojil soubor základních vědomostí ve vzájemných vazbách, při zdůraznění jejich aktivního logického a správného používání v široké praxi a při řešení problémů.

Cílem výchovným je naučit žáka eticky nejlepším způsobem jednat a dát mu prostor pro osvojení si souboru potřebných kompetencí pro takovéto jednání.

Učitelé v naší škole chtějí žákům pomoci, aby se stali lidmi tvořivými, iniciativními, schopnými se rychle rozhodovat, orientovat se v problémech, řešit je, lidmi, kteří jsou schopni komunikace a práce v týmu, kteří jsou si vědomi své vlastní hodnoty.

Naše škola je rodinného typu a zakládá si na dobrých vztazích, individuálním přístupu k jednotlivým žákům a na kvalitní vzájemné komunikaci mezi žáky, rodiči, školou, pedagogy a poradenskými zařízeními. Aktivně usilujeme a vytváříme podmínky pro eliminaci sociálně patologických jevů. Snažíme se o včasné odhalení problémů a hned v zárodku s tím pracovat.

Filosofie školy v oblasti prevence rizikového chování se opírá zejména o:

- akce a projekty podporující zdravé sociální klima školy;
- zvýšení bezpečnosti dětí ve škole;
- rozvoj dovedností pro život - rozvoj sociálních dovedností a schopností sebeovládání;
- programy specificky zacílené na jednotlivé formy rizikového chování;
- školní řád prosazující zákaz užívání návykových látek a manipulace s nimi;
- spolupráce s orgány sociálně právní ochrany dětí - sdílení zkušeností a postupů

Naše škola se rozhodla vytvořit a realizovat komplexní program primární prevence sociálně patologických jevů, se zaměřením na prevenci:

- drogových závislostí, alkoholismu a kouření,
- virtuálních drog (počítače, televize a video),
- záškoláctví,
- šikanování, vandalismu aj. forem násilného chování,
- kriminality a delikvence,
- týrání a zneužívání dítěte, včetně komerčního sexuálního zneužívání,

- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu aj.

Školní preventivní program jako základní nástroj prevence rizikového chování vychází především z následujících právních norem:

- Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon §5, §29) v platném znění
- Zákon 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších změn (vyhláška č. 116/2011Sb.);
- Školní vzdělávací program Základní školy Provodov - Šonov;
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (Dokument MŠMT č.j.: 21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j. 21291/2010-28;
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027;
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j. MŠMT 22294/2013-1;
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j. 10 194/2002-14;
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č. j. 25 884/2003-24.
- Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královehradeckého kraje na období 2019 - 2024;
- Strategie prevence kriminality na léta 2019-2024;
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027

2. Charakteristika školy

Základní škola Provodov - Šonov, okres Náchod sídlí v budově z roku 1824, a od té doby prošla mnoha úpravami. V březnu 2015 byla dokončena stavba nové školní budovy. Tyto nové prostory slouží v dopoledních hodinách jako kmenová učebna 1. ročníku a v odpoledních hodinách slouží jako družina. Škola se nachází v části obce Provodov, vzdálené 1 km od přehradní nádrže Rozkoš. Žáci jsou vzděláváni v pěti samostatných třídách. Škola patří ke školám rodinného typu a svým zaměřením je vhodná pro žáky mladšího školního věku požadující klidný a odborný přístup pedagoga. Ve třídách je nižší počet žáků, což umožňuje individuální práci s dítětem a efektivnější použití pomůcek a her při vyučování. Výuka anglického jazyka je realizována od prvního ročníku. Samozřejmostí je i integrace žáků s poruchami chování a učení, i dětí tělesně postižených, do běžných tříd. Maximální kapacita školy je 80 žáků. Skutečný stav se pohybuje okolo 60 dětí. Škola je zapojena do sítě Tvořivých škol, které se zaměřují na uplatnění principů českého činnostního učení ve vzdělávacím procesu.

Škola je integrovaná s mateřskou školou. Dalšími součástmi školy jsou školní družina, školní jídelna a výdejna. Školní družina s kapacitou 40 dětí nabízí bohatou činnost zaměřenou na rozvoj tvořivosti dětí, estetického cítění a vytváření pěkného společenství. Školní družina má ranní a odpolední provoz.

Prostředí vesnické školy umožňuje téměř každodenní pobyt venku, v létě využíváme i výuku v přírodě, za příznivých podmínek v zimě chodí děti při tělesné výchově a se školní družinou bruslit a sáňkovat (pokud jsou k tomu podmínky), každý rok jezdí všichni žáci na plavecký výcvik do náchodského bazénu. Plavecký výcvik žákům základní školy hradí Obecní úřad Provodov – Šonov. Škola zajišťuje pro děti státem dotované mléčné svačiny.

Během školního roku probíhá celá řada akcí, např. celoškolní besídky a výstavy vánoční nebo velikonoční pro rodiče a veřejnost, pořádání soutěží recitačních, pěveckých, literárních a výtvarných, masopustní průvod, projektové dny k různým významným dnům, adaptační setkání budoucích prvňáčků „Pojďte si hrát na školu“, školní výlety, čarodějnický rej, setkávání s kamarády z jiných málotřídních škol, cyklistické výlety nebo ekologické projekty.

Škola má svou jídelnu, vlastní velkou tělocvičnu v budově školy, využíváme také školní hřiště. Z důvodu neustále se zvyšujících požadavků na kvalitu výuky se vnitřní vybavení pravidelně modernizuje a upravuje. Bylo zrekonstruováno sociální zařízení chlapců i dívek, učebny jsou vybaveny novými výškově stavitelnými žákovskými stoly i židlemi, kobercem pro relaxační cvičení a další činnosti žáků. Probíhá postupné vybavení zahrady venkovním vybavením pro rekreaci a sportovní vyžití. Na školní zahradě byl postaven altán a nainstalován venkovní stůl pro stolní tenis. Každá třída je vybavena počítačem s internetovým připojením, interaktivní tabulí.

Základní údaje o škole

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Provodov – Šonov, okres Náchod
Sídlo	Provodov 6, 549 08 Provodov - Šonov
IČO	75016800
ID datové schránky	2x9vgvk
Adresa internetové stránky	www.zsprovodovsonov.cz
Zřizovatel	Obec Provodov – Šonov Šonov 134, Provodov- Šonov,549 08
Telefon	725 874 611, 491 474 076
Email:	info@zsprovodovsonov.cz
Součásti školy	MŠ, ZŠ, ŠD, ŠJ
Vedoucí pracovníci	Mgr. Iva Stonjeková, ředitelka školy Mgr. Dagmar Kubíčková, zástupkyně ředitelky Mgr. Jana Koucká, zástupkyně ředitelky pro MŠ

3. ŠKOLNÍ PORADENSKÉ ZAŘÍZENÍ

Školní poradenské pracoviště poskytuje žákům a jejich zákonným zástupcům i pedagogům poradenské služby a konzultace zaměřené na prevenci a řešení rizikového chování, na péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, na zkvalitňování sociálního klimatu školy.

Činnost školního poradenského pracoviště zajišťují na základě pověření ředitelem školy:

Ředitelka školy   **Mgr. Iva Stonjeková**

Výchovný poradce

Výchovná poradkyně školy: Mgr. Dagmar Kubíčková

Náplň práce: pracuje jako součást poradenského týmu - školního poradenského pracoviště, poradenská činnost při řešení výchovných a výukových obtíží, jednotlivé případy konzultuje s vyučujícími a vychovatelkami.

Konzultační hodiny: nejsou přesně vymezeny, dle aktuální potřeby nebo kdykoliv po dohodě

Školní metodik prevence rizikového chování

Školní metodik prevence: Mgr. Eva Marková

Náplň práce školního metodika prevence: pracuje jako součást poradenského týmu - školního poradenského pracoviště, koordinuje aktivity při řešení jemu příslušejících problémů ve spolupráci s třídními učiteli, ostatními vyučujícími a vedením školy. Vytváří ŠPP.

Oblast práce se žáky a jejich rodiči

- tvorba a kontrola realizace preventivního programu školy,
- poskytování poradenských služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
- účast na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci: záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismus a dalších projevů rizikového chování,
- preventivní práce s třídními kolektivy (aktuální nabídka).

Oblast práce s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky

- pomoc třídním učitelům při vyhledávání problémových projevů chování,
- zajišťování a předávání odborných informací o:
  - problematice rizikového chování,
  - nabídkách programů a projektů,
  - metodách a formách specifické primární prevence.

Oblast spolupráce s dalšími institucemi

- Koordinace spolupráce školy s odbornými pracovišti, které působí v oblasti prevence rizikového chování.

Konzultační hodiny: nejsou přesně vymezeny, dle aktuální potřeby nebo kdykoliv po dohodě

Speciální pedagog

*Speciální pedagog: **Mgr. Lucie Kielerová***

PPP a SPC Královehradeckého kraje se sídlem Na Okrouhlíku 1371, 500 02 Hradec Králové uzavřelo smlouvu s naší školou o spolupráci speciálního pedagoga v rozsahu jednoho pracovního dne (vždy v pátek).

Přímá pedagogická činnost:

speciální pedagog provádí:

- depistážní činnost,
- diagnostický proces (shromažďování základních údajů o dítěti),
- speciálně pedagogická diagnostika,
- konzultace získaných dat s pedagogy a zákonnými zástupci,
- diagnosticko - depistážní činnost při zápisech do 1. třídy.

Oblast intervence:

- krátkodobá i dlouhodobá individuální práce s dítětem či se skupinou dětí,
- dle potřeby vytvoření plánu pedagogické podpory či individuální vzdělávacího plánu ve spolupráci s pedagogy, s vedením školy a zákonnými zástupci,
- průběžné vyhodnocování účinnosti navržených podpůrných opatření.

Metodická a koordinační činnost:

- aktivní účast v týmu školního poradenského pracoviště - spolupráce,
- metodická podpora pro pedagogy školy,
- metodické vedení asistentů pedagoga, spolupráce se zákonnými zástupci,
- metodická podpora a pomoc,
- pravidelné konzultace a besedy, speciálně pedagogické poradenství pro školní děti, zákonné zástupce a pedagogy školy.

Nepřímá pedagogická činnost:

- příprava na přímou pedagogickou činnost,
- analýza písemných, grafických a jiných prací žáků,
- vedení portfolia dítěte,
- konzultace s pracovníky SPC, PPP, OSPOD, SVP,
- možnost práce s matrikou,
- vedení dokumentace o poskytování poradenských služeb,
- zajišťování a evidence pomůcek a didaktického materiálu pro děti s SVP.

Tým poradenských pracovníků se schází v rámci jednání pedagogické rady, popř. operativně na základě vzájemné dohody.

4. CÍLE PROGRAMU

Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle vycházejí ze strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže a zaměřují se na předcházení rizikových jevů v chování žáků, na rozpoznání rizikového chování a zajištění včasné intervence, ze vzdělávacích okruhů daných Rámcovým vzdělávacím programem (dále jen RVP).

Dlouhodobé cíle budou realizovány v období let 2020 až 2030 a zaměří se zejména na:

- Vytváření pozitivní a klidné atmosféry ve třídách, to znamená vytvářet příznivé emocionální, sociální a pracovní klima založené na účinné motivaci, spolupráci a vhodných metodách výuky
- Podporování a upevňování sociální a komunikativní dovednosti žáků
- Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita), vytváření vlastního názoru, životního postoje. Poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních)
- Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností, zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole, vedení žáka
- Formování postojů dětí ke společensky akceptovatelným hodnotám
- Přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem
- Umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace
- Podporování pozitivních vztahů mezi školou a rodiči, zajišťovat jejich informovanost.
- Motivování rodičů pro spolupráci se školou, vytváření důvěry rodičů ke škole a zároveň nabízení poradenské pomoci
- Motivovat žáky ke zdravému životnímu stylu a zdravému postoji k životu a zdraví

Krátkodobé cíle

Krátkodobé cíle vycházejí ze současných problémů školy, z podnětů třídních učitelů, učitelů předmětů výchovného charakteru, rodičů a z hodnocení preventivních programů předchozích let.

- Realizovat aktivity preventivního programu v rámci školních i volnočasových aktivit pomocí besed, přednášek. Eliminovat a minimalizovat výskyt rizikového chování u žáků
- Podporovat u žáků smysluplné trávení volného času
- Podporovat průběžné vzdělávání všech pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování a tím zajistit bezpečné a příjemné prostředí školy
- V rámci různých přednášek, besed a vyučovacích hodin žáky seznamovat s problematikou a vysvětlit, jak předcházet těmto rizikovým jevům:

- Užívání návykových látek
  - Šikana, násilí, kyberšikana
  - Záškoláctví
  - Vandalismus, kriminalita
- Zaměřit se na problémové chování některých žáků ve třídách
  - Vytvořit vlastní pravidla třídy – bezpečné klima ve škole
  - Začlenění žáků 1. ročníku do kolektivu
  - Vedení ke správnému chování žáků ve škole
  - Nabídnout a ukázat žákům nejrůznější formy trávení volného času a tím omezit časový prostor, který věnují nežádoucím činnostem a styku s osobami, které na ně mohou mít negativní vliv
  - Podporovat společné projekty k rozvoji vztahů žáků napříč třídami;
  - Eliminovat vulgární vyjadřování a nevhodné chování mezi žáky, především k žákům s poruchami učení a k žákům sociálně znevýhodněným;
  - Spolupracovat s rodiči;
  - Zařadit témata zdravého životního stylu napříč předměty;
  - Zapojit celý pedagogický sbor školy do systému prevence, prohloubit vědomosti v oblasti šikany a kyberšikany v rámci dalšího vzdělávání pedagogů i žáků;

5. Cílové skupiny

5.1. Žáci

Působení v oblasti prevence rizikových projevů chování na žáky naší školy je v míře přiměřené jejich věku. Programy začínají již od 1. ročníku a jsou orientované na obecnou ochranu zdraví a etickou výchovu. U starších dětí jsou více zaměřeny na jednotlivé rizikové jevy s možností racionální argumentace a diskutování o problému. Programy jsou zaměřeny na rozvoj osobnosti a sociálních dovedností žáků.

Programy rozvíjejí mezilidskou komunikaci a pozitivní sociální vztahy, posilují duševní odolnost vůči stresu, rozvíjejí schopnost zvládnutí konfliktu, pomáhají čelit negativnímu vrstevnickému tlaku a zvyšují mediální gramotnost, schopnost řešit problém nebo dovednost nalézt pomoc, zvyšují schopnost činit samostatná rozhodnutí a nést za ně odpovědnost, zvyšují sebevědomí a způsobilost pečovat o vlastní zdraví, posilují negativní vztah k návykovým látkám i k experimentování s nimi a odmítání návykových látek.

5.2. Pedagogický sbor

Předpokladem pro efektivní naplňování PP je také další vzdělávání pedagogického sboru v oblasti primární prevence rizikového chování a rizikových jevů. Od pedagogického

sboru se očekává jednotný postup, spolupráce, informovanost, systematická a koordinovaná činnost, společné strategie řešení problémových situací. Pedagogičtí pracovníci vytvářejí pozitivní klima vztahů ve škole a aktivně se účastní společných akcí školy. Svým osobním příkladem rozvíjejí žádoucí postoje k rizikovému chování a rizikovým jevům. Je nutná úzká spolupráce mezi všemi zaměstnanci.

5.3. Rodiče

Pro realizaci cílů preventivního programu je mimořádně důležitá také spolupráce školy s rodiči našich žáků. Pravidelný kontakt s nimi umožňuje spolupráci nejen v oblasti prospěchu, ale i sociálním klimatu. Rodiče představují pro nás všechny partnery. Pro výchovu a vzdělání je jednotný postup rodiny a školy prvořadý.

6. Realizace PP pro jednotlivé cílové skupiny

6.1. Žáci

6.1.1. Výuka a školní akce

Primární prevence na prvním stupni se zaměřuje nejprve na plynulý přechod dětí ze školky do školy, na změnu režimu práce, na vytváření nových vztahů, návyků a úkolů. V tomto období je pro školu velmi důležité vytvořit s dětmi a jejich rodiči vztah důvěry a spolupráce.

Dále se důkladněji zaměřujeme na postoje ke zdraví a k hygieně, dopravní výchovu, osobní ochranu a bezpečí. Primární prevence je podpořena výukou etické výchovy, výchovou ke zdraví a výchovou k občanství, které obsahují všechna témata z oblasti primární prevence.

V letošním školním roce jsme zařadili Šablony OP JAK dotované z EU. Patří mezi ně: Inovativní vzdělávání žáků v ZŠ - Klub pro žáky (4. a 5. ročník). Také vedeme děti k dodržování pravidel, kterými se řídí naše škola. Každá třída si na začátku školního roku vytváří třídní pravidla chování. V projektech si s dětmi připomínáme významné dny a tradice.

Učitelé a třídní učitelé připravují exkurze a výlety. Škola se účastní kulturních a společenských akcí ve městě. Podporujeme nadané žáky a účastníme se soutěží a olympiád.

6.1.2. Třídnické hodiny

Třídnické hodiny jsou vedeny třídními učiteli a jsou zařazovány podle individuální potřeby třídy. Upřednostňuje se pátéční zhodnocení týdenní činnosti žáků ve třídě a shrnutí událostí v rámci poslední vyučovací hodiny, kterou si vhodně třídní učitel zařadil do rozvrhu. Zároveň vyučující upřednostňují i časté využití komunitního kruhu, který podporuje demokratické smýšlení.

6.1.3. Rizikové skupiny žáků

Na naší škole se vzdělávají žáci s poruchami učení, hyperaktivitou, s poruchou pozornosti, žáci s poruchami chování a žáci rizikového sociálního prostředí a sociálně znevýhodnění či se zdravotním postižením. Jsme si vědomi toho, že tyto děti jsou více ohroženy vlivem rizikových jevů. Při vzdělávání jim na škole pomáhají učitelky vzdělané pro reedukaci žáků a asistenti pedagoga. Všichni učitelé pak těmto žákům pomáhají relaxačními technikami pro zvládání stresu, důsledným a klidným přístupem.

V rámci předmětů výchovného charakteru se zaměřujeme na nácvik sociálních dovedností (asertivita, dovednosti odmítání, komunikační dovednosti atd.) v rámci všeobecné prevence v preventivních programech pro celou třídu.

6.1.4. Zájmové aktivity ve škole a v její blízkosti

Škola poskytuje širokou nabídku zájmových aktivit a vytváří dobré podmínky pro využití volného času žáků.

- kroužky v letošním roce, které byly otevřeny: Muzicírování s flétničkou, Výtvarný kroužek, Mini volejbal, Sportáček.
- žáci naší školy využívají zájmové aktivity nabízené v domě dětí a mládeže Stonožka v Novém Městě nad Metují
- v Novém Městě nad Metují ještě navštěvují Základní uměleckou školu B. Smetany.

6.2. Pedagogický sbor

ŠMP poskytuje rady v oblasti práce se třídou a náměty na třídnické hodiny pro vytváření dobrého klimatu třídy a školy a s ohledem na aktuální potřeby třídy. Doplňuje knihovnu vhodnou literaturou. V rámci celoživotního vzdělávání si jednotliví pedagogové volí semináře a školení dle svého zájmu. V rámci šablon škola realizuje „Vzdělávání pracovníků ve vzdělávání ZŠ“. Cílem aktivity je podpořit profesní růst pracovníků ve vzdělávání ZŠ pomocí dlouhodobého vzdělávání a průběžného sebevzdělávání formou supervize/mentoringu/koučinku.

6.3. Rodiče

Pro naši školu je velmi důležitá úzká spolupráce s rodiči a vzájemná informovanost. Ve školním roce připravujeme s oblibou aktivity zaměřené na spolupráci dítěte s rodičem při aktivní účasti celých rodin (např. dopolední vánoční /velikonoční dílny v jednotlivých třídách, vánoční besídka a zpívání u stromečku, besídka ke dni maminek apod.), odpolední akce pro rodiče s dětmi - Halloween- vydlabávání dýní, apod., přespávání žáků 5. ročníku ve škole (rodiče chystají zábavný program a táborák).

Škola organizuje dvakrát ročně (listopad, duben) třídní schůzky - triády umožňuje rodičům individuální konzultace. Během roku pořádáme Den otevřených dveří.

Zástupci pedagogického sboru a rodičů se účastní schůzí Školské rady, která přispívá podnětnými připomínkami k dobrému chodu školy.

Předávání informací probíhá prostřednictvím informačních notýsků, internetových stránek školy, informační nástěnky v budově, vitríny před obecním úřadem.

6.4. Plán konkrétních aktivit na daný školní rok 2023/2024

Adaptační den - společný, zábavný program na hřišti a v okolí školy se zaměřením na stmelování kolektivu, spolupráci, matematickou gramotnost a dopravní výchovu

Environmentální program – „Tonda Obal na cestách“ pro všechny žáky

Drakiáda ve školní družině (s rodiči)

Exkurze do muzea v H. Králové - edukační program „Prvorepubliková třída“

Virtuální prohlídka elektrárny (Distribuce elektřiny)

Podzimní tvoření ve školní družině (s rodiči)

Triády - společné konzultace zákonných zástupců, žáků, učitelů

Bobřík informatiky (4. a 5. ročník)

Návštěva knihovny s programem (postupně všechny třídy)

Divadélko pro školy - Africká pohádka

Slavnost Slabikáře – 1. ročník

Plavecký výcvik – 1. - 4. ročník

Mladý technik - program prakticky zaměřený na robotiku, virtuální realitu, sestavování el. obvodu, ukázka dronů-manipulace, manipulace s robotem

Vánoční trh a zpívání před školou s rodiči a žáky, učiteli

Muzikoterapie - bubnování, nevšední hudební nástroje (zvonkohra, fujara, píšťala z cedrového dřeva)

Vánoční dílny ve spolupráci s rodiči (dopolední vyučování)

Vánoční tvoření s rodiči - odpolední akce v ŠD

Hudební pohádka Sněhurka a sedm trpaslíků a několik vánočních koled - dechový kvintet KHF

Mikuláš naděluje (žáci 5. ročníku ve všech třídách i v MŠ)

Odpolední lyžování s medvědem Sedloňov

Odpoledne s policistou ve školní družině - dopravní výchova, osobní bezpečí, kyberšikana

Karneval ve školní družině

Autorské čtení spisovatelky Renaty Wayany Komůrkové – kniha Indigo, dítě křišťálu

Návštěva předškoláků v 1. třídě

Matematická soutěž Matematický klokan v kategoriích Cvrček a KLOKÁNEK

Malý spisovatel – celoškolská literární soutěž

Den otevřených dveří

Velikonoční jarmark

Zápis do 1. třídy

Celoškolský projektový den - „Obec, ve které žijí“

Koncert ZUŠ Nové Město n/Met.- představení jednotlivých oborů

Sběr starého papíru

Triády - společné konzultace zákonných zástupců, žáků a učitelů

Vodní elektrárna Hučák - exkurze, obnovitelné zdroje 2. – 5. ročník

Pojďme si hrát na školu - 3 setkání budoucích prvňáčků

Pasování na čtenáře - 1. ročník v knihovně v Novém Městě nad Metují

Celoškolní projektový den - Olympiáda

Zvířecí den - 2. a 4. ročník

Dopravní hřiště Náchod- 4. ročník

Návštěva žáků ZŠ Krčín

Loučení s 5. ročníkem

Školní výlet

7. Systém primární prevence a její začlenění do ŠVP

PP úzce navazuje na výuku především v předmětech výchovného charakteru a v předmětech, ve kterých se začleňují tematické okruhy RVP Lidé kolem nás, Člověk a jeho zdraví, Biologie člověka.

Prvouka - 1. - 3. ročník

Vlastivěda - 4. - 5. ročník

Přírodověda - 4. - 5. ročník

Etická výchova - 2. - 5. ročník

8. Metody a formy práce užívané k plnění PP

- jednorázové tematické aktivity k primární prevenci rizikového chování a jevu;
- aktivity specifické primární prevence;
- dlouhodobé programy a projekty;
- primární prevence v předmětech;
- třídnické hodiny a individuální konzultace;
- třídní schůzky a konzultační odpoledne pro rodiče;
- webové stránky;
- prožitkové programy, spaní ve škole;
- volnočasové aktivity;
- návštěva divadelních představení, knihovny, filmová projekce;
- ankety a dotazníky, schránka důvěry.

9. Spolupracující instituce a organizace

organizace, adresa	jméno	telefon	e-mail, webové stránky
DDM Bájno v České Skalici	Mgr. Michal Dunda	491 452 708	info@svcbajo.cz www.svcbajo.cz
DDM Stonožka v Novém Městě nad Metují	Dáša Rudolfová, ředitelka	604 646 733	ddmstonozka@centrum.cz www.ddmstonozkanm.cz
Městská knihovna Nové Město nad Metují	Bc. Lada Všetická, DiS, ředitelka	732 243 858	biblio@knihovnanm.cz
Městská policie NMnM,	Miloš Kratěna, vrchní strážník	491 473 156, 605 201 093	mestska.policie@novemestonm.cz
Sbor dobrovolných hasičů Nové Město nad Metují 28. října 850 Nové Město n/M 549 01	Lukáš Husták	491 471 150 - Dům hasičů 491 474 150 - Dům hasičů 605 201 094 605 201 095	info@hasicinm.cz velitel@hasicinm.cz lukas.hustak@hasicinm.cz
Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje, pracoviště Náchod, Smiřických 1237, 547 01 Náchod	PaedDr. Hana Plachtová	491 426 036 491 427 148 777 868 411	Poradenstvikhk.cz ppp.nachod@seznam.cz
Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje, pracoviště Náchod, Smiřických 1237, 547 01 Náchod		491 420 946 777 005 792	Spc.nachod@worldonline.cz
Městský úřad NMnM, náměstí Republiky 6, Nové Město nad Metují odbor sociálních věcí, oddělení prevence	Dagmar Dvořáčková, vedoucí sociálního oddělení	491 419 645	dvorackova@novemestonm.cz
MUDr. Martin Správka Hálkova 432, 54701 Náchod		491 423 342 737 442 131	spravka@seznam.cz
COGNITIO Klinická psychologie Poliklinika Němcové 738, 54701 Náchod	Mgr. Jana Cozlová Mgr. Ingrid Dvořáková	774 930 092 602 119 926 739 106 444	cozlova@tiscali.cz j.cozlova@gmail.com

Středisko výchovné péče Kompas Náchod Smiřických 1237, 547 01 Náchod		602133163	svp.kompas@tiscali.cz
---	--	-----------	--

Další kontakty:

Školské poradenské pracoviště "Mozaika" při ZŠ Sever Hradec Králové

Občanské sdružení Salinger Hradec Králové

Krizové centrum 241 484 149

Linka bezpečí 116 111

Linka pro pedagogy 841 220 220

Pediatři ošetřující žáky školy

10. Finanční náročnost a materiální zabezpečení PP

Aktivita zaměřená na prevenci sociálně – patologických jevů financuje škola ze svého provozního rozpočtu. Oblast kulturních akcí financují rodiče žáků.

11. Evaluace

Jako systém vyhodnocování účinnosti PP ve škole se používají závěry z PP a náměty ze stran pedagogů i rodičů.

Ke zjištění aktuálního stavu rizikových jevů ve škole jsou využívány: monitoring prostřednictvím třídních učitelů a třídnické hodiny, připomínky dětí, připomínky nepedagogických pracovníků, rodičů, schránka důvěry a hodiny předmětů výchovného charakteru.

12. Závěr

Naším přáním je, aby škola byla místem, kde se děti cítí dobře a bezpečně, kde z nich vyrůstají zdravé osobnosti, které se dokážou zorientovat a uplatnit na trhu práce v budoucím životě.

PP zpracovala: Mgr. Eva Marková

říjen 2023

Přílohy

I. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

II. Krizový plán

III. Školní program proti šikanování

I. STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Tato strategie zabezpečuje jednotný postup pro vytvoření podmínek ke zlepšení prospěchu žáků neprospívajících a pro vytvoření optimálních vzdělávacích podmínek pro žáky mimořádně nadané. Vychází ze zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon) a z vyhlášky MŠMT č. 27/2016 Sb.. -

S žáky ohroženými školní neúspěšností může pracovat výchovná poradkyně, metodik prevence a kterýkoli pedagogický pracovník. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťuje žákům se specifickými poruchami učení (dále jen SPU) poskytování doporučených podpůrných opatření. Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu. Vyhodnocují příčinu zhoršení prospěchu a v případě potřeby je vypracován Plán pedagogické podpory.

Neúspěchem ve škole mohou být ohroženi:

- žáci se speciálně vzdělávacími potřebami,
- žáci, kteří nastoupili do školy,
- žáci, kteří přešli z jiné ZŠ,
- žáci, kteří jsou nemocní a mají dlouhodobou absenci,
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace,
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky.

Neúspěch ve škole se může projevit neprospěchem, závadovým chováním – porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením v třídním kolektivu.

Na pedagogické radě školy je vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem a všichni jsou s ní seznámeni. Všech 61 žáků naší školy se vzdělává podle této vyhlášky. Individuální vzdělávací plán mají 3 žáci a 8 žáků má zpracovaný plán pedagogické podpory, (který slouží pro vnitřní potřeby školy, kde jsou zpracována dílčí oslabení žáka - metody a organizace výuky, způsob hodnocení žáka. Ve třech třídách je přítomen asistent pedagoga.

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost představuje jeden z vážných problémů, se kterým se pedagogové velmi často setkávají. K jeho řešení je nutná soustavná a náročná práce se žákem, s rodinou žáka.

Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci a rodinném prostředí. Neprospěch je zpravidla způsoben souborem příčin, které je třeba dobře diagnostikovat. Nejčastěji má na školní neúspěšnost vliv:

- a) *Osobnost žáka* - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení a chování a jiné zdravotní komplikace žáka.
- b) *Nepodmětné rodinné prostředí* - žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem).

Řešení školní neúspěšnosti

Především je nezbytné podrobit žáka adekvátní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb, vypracování IVP nám pak umožní realizovat vhodná opatření. Tato opatření jsou nezbytná realizovat co nejdříve, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "prospívající žáky".

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

a) poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění: kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, integrace žáka a vytvoření individuálního vzdělávacího programu.

b) žáci sociálně znevýhodnění (jejichž neúspěšnost souvisí s tzv. mimo osobnostními faktory) - motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu.

c) žáci s vysokou absencí (jsou také často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti) – včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva, stanovení termínů vyzkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory dítěte.

Individuální vzdělávací plán zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení.

-
Na základě doporučení školského poradenského zařízení, třídní učitel vypracuje žákovi individuální vzdělávací plán.

- 1.) Třídní učitel seznámí zákonné zástupce s vypracovaným individuálním vzdělávacím plánem (dále jen IVP). Zákonní zástupci si zvolí způsob hodnocení žáka (slovní/číselné).
- 2.) Významnou roli při řešení školní neúspěšnosti má třídní učitel, který zjistí na základě rozboru výsledků vzdělávání, nápadné zhoršení prospěchu u žáka. Snaží se zjistit příčinu zhoršení prospěchu a domluví se, zda vyvolají jednání se zákonným zástupcem žáka o nespěchu. Toto jednání je vyvoláno vždy, je-li žák na konci 1. nebo 3. čtvrtletí hodnocen klasifikačním stupněm 4-5, 5.
- 3.) Zhoršení prospěchu je projednáváno na pedagogické radě. Jednání se dále zúčastní učitelé daných předmětů, ve kterých žák nespívá.
- 4.) IVP může být upravován a doplňován v průběhu celého školního roku. Třídní učitel může snížit úpravy očekávaných výstupů vzdělávání.
- 5.) Na konci školního roku třídní učitel spolu s rodiči vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.
- 6.) Žákovi, který má ve výuce viditelná oslabení (pozornost, paměť, obtíže ve čtení, psaní, matematice, v cizím jazyce atd. může učitel zpracovat Plán pedagogické podpory, který konzultuje se speciálním pedagogem školy. Plán se vyhodnocuje v pololetí a na konci školního roku probíhá evaluace. Speciální pedagog na základě diagnostické činnosti pracuje s žáky, kteří jsou uvolněni z výuky.

II. KRIZOVÝ PLÁN

- *Koho kontaktovat:*
- Vedení školy: Mgr. Iva Stonjeková: tel. 725 874 611
- Výchovná poradkyně: Mgr. Dagmar Kubíčková tel. 776 873 118
- Metodik prevence: Mgr. Eva Marková tel. 605 981 779
- OSPOD Náchod: Mgr. Kateřina Rajnohová 491 405 438
- Policie ČR 158
- PPP Náchod: 491 426 036, 491 428 418
- Záchraná služba: 155
- Linka bezpečí: 116 111

2. Bezprostřední ohrožení života

- Poskytnout první pomoc
- Zavolat záchranou službu: 155
- Informovat vedení školy
- Informovat zákonné zástupce

Tabákové výrobky a elektronické cigarety ve škole

V celém areálu a v prostorech školy je přísný zákaz kouření, který platí i pro všechny zaměstnance školy.

Prostory školy jsou označeny viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření.

Konzumace tabákových výrobků a elektronických cigaret ve škole

1. Tabákový výrobek žákovi odebrat a zabránit v další konzumaci.
2. V případě ohrožení na životě či zdraví zajistit nezbytnou pomoc a přivolat lékařskou pomoc.
3. Nález oznámit vedení školy, pedagogický pracovník o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. Vyvodit kázeňská opatření stanovená školním řádem.

6. S žákem bude pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne zákonným zástupcům odbornou pomoc.

Alkohol

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Ve školním řádu je stanoven zákaz užívání, distribuce a přechovávání alkoholu v prostorách školy a v době školního vyučování i na všech akcích pořádané školou.

Konzumace alkoholu ve škole

1. Alkohol žákovi odebrat a zabránit v další konzumaci.
2. V případě ohrožení na životě a zdraví zajistit nezbytnou pomoc a přivolat lékaře.
3. Jestliže nehrozí akutní nebezpečí žákovi, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho alkohol má), který metodik prevence založí do své agendy a vyrozumí vedení školy.
4. Škola informuje zákonné zástupce.
5. Není-li zákonný zástupce dostupný, škola vyrozumí orgán sociálně-právní ochrany dítěte.
6. Pokud se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
7. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit kázeňská opatření stanovená školním řádem.
8. S žákem bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne zákonným zástupcům odbornou pomoc.

Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školní řád stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem.

Konzumace OPL ve škole

1. Látku žákovi odebrat a zabránit další konzumaci.

2. V případě ohrožení na životě či zdraví zajistit nezbytnou pomoc a přivolat lékařskou službu.
3. Nález nebo požití OPL je oznámeno vedení školy a uloženo ve vedení školy.
4. Pedagogický pracovník postupuje podle školního řádu školy. Sepíše záznam o nález.
5. Škola informuje Policii ČR v případě, že došlo ve škole k distribuci OPL, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
6. Škola informuje zákonné zástupce žáka.
7. Současně plní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
8. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit kázeňská opatření stanovená školním řádem. Nicméně je potřeba rozlišovat uživatele od distributora. Uživatel je nebezpečný sobě, ale distributor všem. Distribuce je trestným činem.
9. Jakékoliv navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
10. S žákem bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne odbornou pomoc zákonným zástupcům.

Záškoláctví

Řešení neomluvené absence

- a) Třídní učitel eviduje školní docházku své třídy. V případě neomluvené absence nebo zvýšené omluvené absence informuje třídní učitel ředitele školy, který poskytnuté informace vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost.
- b) Do součtu 10 vyučovacích hodin se neomluvená absence řeší se žákem a jeho zákonným zástupcem pohovorem, na který je zákonný zástupce pozván.
- c) Při počtu nad 10 vyučovacích hodin ředitel školy svolá výchovnou komisi, složení komise odpovídá závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka (ředitel školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí).
- d) Při počtu nad 25 vyučovacích hodin ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví OSPOD.

- e) V případě prokázaných neomluvených absencí bude škola postupovat podle ustanovení zákona ČNR o přestupcích (č. 200/1990 Sb.), popř. využije dalších možností platné legislativy.

Krádeže

1. Škola odpovídá za zcizené věci v případě, že byly uloženy na místě k tomu určeném.
2. Vyučující po poradě s vedením školy rozhodne o dalším postupu.
3. V případě rozsáhlejší škody škola informuje Policii ČR.
4. Pokud se krádež prokáže, škola ukládá kázeňské opatření dle školního řádu.
5. Škola informuje zákonné zástupce.
6. S žákem bude nadále pracovat metodik školní prevence, popř. nabídne odbornou pomoc.

Vandalismus

Podmínky zacházení s majetkem školy (ze strany žáků)

- a) Záměrné poškozování školního majetku (ničení nábytku, učebnic, učebních pomůcek, osobních věcí jiných osob, zařízení toalet, sportovního zařízení, okrasných keřů apod.) je nepřijatelné. V takových případech bude vyzván zákonný zástupce žáka k jednání o náhradě škody.
- b) Žák je povinen šetřit zařízení a ostatní majetek školy, chránit jej před poškozením a hospodárně zacházet se zapůjčenými učebními pomůckami. Žák, popřípadě jeho zákonný zástupce, je podle Občanského zákoníku (§ 2920 a § 2921) povinen nahradit škody způsobené zejména svévolným poškozením inventáře a zařízení školy.
- c) Žáci jsou povinni šetřit elektrickou energií, vodou, jinými energiemi a surovinami.
- d) Žáci jsou povinni šetrně zacházet s učebnicemi, které jim byly svěřeny v souvislosti s výukou. Jsou si vědomi, že v případě neúměrného poničení učebnic zakoupí učebnici novou.
- e) Náhrada úmyslně způsobené škody bude vymáhána na zákonných zástupcích, je jim dána možnost škodu na vlastní náklady odstranit nebo jinak nahradit, případně vzniklou škodu uhradit.

f) Se žákem bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne zákonným zástupcům odbornou pomoc.

Podezření na syndrom CAN

1. Zachytit u dítěte varovné signály.
2. Provést rozhovor s dítětem.
3. Informovat vedení školy a sepsat zápis.
4. Pokud není násilí pácháno doma, uvědomit zákonné zástupce.
5. Informovat OSPOD, Policii ČR.
6. S žákem bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. jiný odborný pracovník, popř. nabídne zákonným zástupcům odbornou pomoc.

III. ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

1. Cíl programu

- Vytvořit ve škole bezpečné prostředí
- Vytvořit dobré sociální klima
- Podporovat pozitivní vztahy mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli

2. Preventivní opatření

- Školní řád
- Dohledy vyučujících (v době přestávek, výlety, projekty)
- Práce třídních učitelů s kolektivem
- Práce třídních učitelů a ostatních vyučujících s jednotlivými žáky
- Spolupráce s odborníky
- Aktivní činnost školního metodika prevence na škole
- Aktivní přístup vyučujících při řešení šikany
- Informovat žáky i rodiče na koho se obrátit v případě potřeby - třídní učitel, školní metodik prevence, výchovná poradkyně, vedení školy
- Vést žáky k sebedůvěře a budovat u nich zdravé sebevědomí
- Rozvíjet vzájemný respekt mezi dětmi
- Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti šikany

3. Podoby šikany

- Slovní – nadávky, urážky, pomluvy, ponižování, vyhrožování, nevhodné narážky
- Fyzické – bití, loupeže, poškozování věcí, ubližování
- Nepřímá – přehlížení šikany, podpora šikany, záměrné přehlížení či ignorování žáka nebo skupiny žáků
- Kyberšikana – SMS zprávy, výhrůžky pomocí e-mailů, vyvěšování urážlivých a nepravdivých materiálů na internetové stránky (facebook, instagram, ...)
- Sexuální obtěžování a zneužívání, fyzické kontakty, intimní projevy

4. Znaky šikany

a) Nepřímé (varovné) znaky šikanování:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- Při přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřenin, modřin, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- Je potřeba věnovat zvýšenou pozornost nově příchozím žákům.

b) Rodiče žáků by si měli všimnout především těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy. Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno i pozorovat strach.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad.
- Zmínky o možné sebevraždě.
- Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.

- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma.
- Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.).
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma častěji, než mělo ve zvyku.

c) Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívky, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet (důležité je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný).
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, štouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

5. Postupy při řešení šikany

Odhalení šikany je velmi obtížné. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stádia a formy šikanování. Existuje rozdíl mezi vyšetřováním počáteční a pokročilé šikany.

Pedagogický pracovník

1. Oznámí třídnímu učiteli podezření na šikanu.
2. Třídní učitel informuje o podezření metodika školní prevence nebo výchovného poradce.
3. Třídní učitel okamžitě zahájí vyšetřování šikany ve spolupráci s metodikem prevence a vedením školy.
4. Po vyšetření události, ve spolupráci s metodikem prevence informuje zákonné zástupce o výsledcích.

Vedení školy

1. Vedení školy rozhodne, zda situaci zvládne škola sama nebo zda je třeba pomoc specializovaných institucí.
2. Pověří ty, kteří se budou na vyšetřování podílet (v případě nutnosti svolá celý poradenský tým školy).
3. Zajistí informování rodičů, případně pozve k jednání pracovníka specializovaných institucí.
4. V závažných případech šikany informuje Policii ČR.
5. Oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují zdraví a bezpečí žáka.
6. V případě negativních dopadů na oběť zprostředkuje péči odborníků – PPP, psycholog.

6.) Vyšetřování šikany

A. Standardní šikana

1. Odhad závažnosti, zjištění a rozpoznání o jakou formu šikany se jedná.
2. Konzultace poradenského týmu - zvolení vhodné strategie vyšetřování a kompetencí.

3. Rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili. Po rozhovoru s informátorem následuje rozhovor s obětí a to tak, aby o tom nevěděli ostatní žáci.
4. Nalezení svědků - vytipovat členy skupiny, kteří jsou nezaujatí vůči oběti a nesdílí normy šikanování.
5. Rozhovory se svědky - individuální, konfrontační, rozhovory organizovat tak, aby o nich druzí nevěděli. Vést písemný záznam o průběhu vyšetřování.
6. Ochrana oběti.
7. Rozhovor s agresorem - cílem je agresora okamžitě zastavit a ochránit oběť
8. Konzultace poradenského týmu - vyhodnocení získaných informací, rozhodnout, kdo bude jednat s rodiči, stanovit další postup.
9. Rozhovor rodičů oběti i agresorů (každé zvlášť) - rodiče je třeba informovat o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na opatřeních, která z dané situace plynou, popř. nabídnout odbornou pomoc.
10. Provést zápis z jednání.
11. Práce s celou třídou.

B. *Řešení pokročilé šikany*

1. Záchrana oběti.
2. Zabránit agresorům v domluvě, jak vypovídat.
3. Nahlášení Policii ČR, případně OSPOD, PPP.
4. Vlastní šetření, návrhy řešení (řeší příslušná mimoškolní instituce ve spolupráci s poradenským týmem školy).
5. Školní metodik prevence zdokumentuje celý případ.

KYBERŠIKANA

Kyberšikanu definujeme jako zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoku pak určuje její závažnost.

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být:

- 1) vždy informován ředitel školy,
- 2) školní metodik prevence se speciálním pedagogem a třídním učitelem,
- 3) školské poradenské zařízení (případně s pediatrem).

Pokud jakýkoliv pracovník školy má podezření na chování nesoucí znaky šikany či kyberšikany, musí neprodleně informovat třídního učitele. Ten prověří zjištěné informace a informuje výchovnou poradkyni a metodika prevence. Pokud tato pracovní skupina dojde k závěru, že se opravdu jedná o kyberšikanu, informuje vedení školy a zahájí postup činností podle schváleného krizového plánu. Jak postupuje naše škola, aby zabránila kyberšikaně:

1. Máme nastavená preventivní opatření.
2. Základní opatření máme zanesena do školního řádu - pravidla používání ICT, internetu a mobilních telefonů (během vyučování, přestávkách, v prostorách školy,....).
3. Žáci jsou při výuce informatiky a robotiky informováni a poučeni o bezpečném využívání techniky při výuce a o chování na internetu a bezpečném užívání sociálních sítí („listině práv na internetu“).
4. Každý vyučující poučuje žáky na začátku školního roku o pravidlech užívání techniky v jeho předmětu. Při používání techniky žáky při výuce vyučující kontroluje, že žáci pracují v souladu s jeho zadáním.
5. Všichni pracovníci jsou žákům vzorem vhodného užívání moderních technologií.
6. Třídní učitel ve spolupráci s metodikem prevence pracuje na povědomí žáků o kyberšikaně – plánují a organizují vzdělávání žáků v této oblasti.
7. Vytváříme zdravé klima třídních kolektivů.
8. Začleňujeme téma do výuky.
9. Vzděláváme pedagogy.
10. Podporujeme pozitivní a bezpečné využívání technologií.
11. Spolupracujeme s odborníky – PPP, Policie ČR.

Jestliže kyberšikana probíhá ve škole:

- škola pomůže zajistit důkazy,
- škola postupuje dle krizového plánu,
- v případě závažnějších porušení školského zákona kontaktuje jiné subjekty (Policie, OSPOD, SVP, psycholog),
- kontaktuje rodiče,
- výsledky sdělí žákům.

Postup školy při výskytu kyberšikany ve škole (doba vyučování a půda školy):

- zajistit bezpečí oběti a poskytnout jí důvěru, ubezpečit ji, že se incident bude řešit. Zklidnění oběti,
- kontaktovat operátora mobilní sítě nebo zřizovatele,
- zajistit co nejvíce důkazních materiálů,
- důkladně vyšetřit (NE KONFRONTACE OBĚTI A AGRESORA) a žádat odbornou pomoc,
- vyšetřit všechny souvislosti se zjištěným incidentem. Zajistit si podporu a pomoc externího pracovníka (IT expert, PPP, policie...),
- informovat rodiče oběti a rodiče kyberagresora. Poučit rodiče o tom, koho mohou kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce atd.).